

“සියේ.....! සියේ.....! අද අපට සියාගෙන් කරුණු විකක් දැනගන්න තියෙනවා.....” හේරත් හාම් සියා සම්පයට පැමිණී නිලිණිත්, ජයතිත්, කවිදුත්, සවිදුත් යන දරු දිරියෝ එක හඩින් පැවසුහ.

“හොඳයි..... හොඳයි..... මගේ දරුවනේ, ඔහොම වාඩිවෙලා මට කියන්නකේ මොනවා ගැන ද දැනගන්න ඕනෑම කියලා.....”

“අපට දැනගන්න ඕනෑම රාභුල පොඩි හාමුදුරුවේ ගැනයි.....” නිලිනි පිළිතුරු දුන්නා ය.

“දරුවනේ, ඔය, රාභුල කුමාරයා කියලා කියන්නේ යෙළේදරා දේවියගේත්, සිද්ධාර්ථ කුමාරයාගේත් එකම පුතා. සුද්ධේයේදන රජ්පුරුවන්ගේ මුණුපුරා.”

“සියේ රාභුල කුමාරයාට ඒ තම ලැබුණු විදියත් අපට පහදාලා දෙන්නකේ.....” කවිදු පුතා කිවේ ය.

“අන්න හොඳ ප්‍රශ්නයක් මගේ පුතා ඇහුමෙ, සිද්ධාර්ථ කුමාරයා, ඒ කියන්නේ අපේ සිදුහත් බෝසතාන්න් සතර පෙර නිමිති දක්ලා, ජීවිතය පිළිබඳ කළකිරීමෙන් හිටියා කියලා මේ දරුවේ අහලා ඇති නො? සිද්ධාර්ථ කුමාරයා ඇසුල පුරපසලාස්වක පෙරය දච්සක තමයි ගිහිගෙය අතැරලා ගියේ. ඒ කියන්නේ ‘අහිතිෂ්තමණය’ කළේ. අන්න එදා ම තමයි යෙළේදරා දේවියට පුත් කුමරෙක් ලැබුමෙන්. ඉතින් මාලිගයෙන් පිටවෙලා යන්න තීරණය කරලා හිට සිද්ධාර්ථ කුමාරයාට පුතකු උපන්නාය යන ආරංචිය ලද හැටියේ ම ඉඛෙටම කියවුණා,

“රාභුලා ජාතො - බන්ධන ජාතං”

කියලා. ඒ කියන්නේ,
“රාභුලයෙක් උපන්නා, බැඳීමක් හටගත්තා” කියලා.

ඉතින් එදා ඉදලා “රාභුල” නමින් මේ කුමාරයා ප්‍රසිද්ධ වුණා කියලා සඳහන් වෙනවා.

“ඉතින් සියේ, එදා මාලිගාවෙන් පිටවෙලා ගියාට පස්සේ සිද්ධාර්ථ කුමාරයා, පූංචි රාභුල කුමාරයා බලන්න මාලිගාවට ආවේ නැත්ද?.....” ජයනි දුව ප්‍රශ්නයක් මතු කළා ය.

“දරුවනේ, එදා මාලිගාවෙන් පිටවෙලා නේරංජනා ගංතෙරෙන් එගාඩ වුණ සිද්ධාර්ථ කුමාරයා අවුරුදු හයක් තිස්සේ ම සිරුරට දුඩී දුක් දෙමින් සත්‍යය සෙවිවා. ඒත් එසේ දුෂ්කර ක්‍රියා කිරීමෙන් පළක් නැති බව වටහා ගත් සිද්ධාර්ථ කුමාරයා “මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව” ඒ කියන්නේ “ආරය අඡවාංගික මාර්ගය” අනුගමනය කරලා තමයි ලොවිතුරා බුද්ධත්වයට පත්වුණේ. මේ බව දැනගත් සුද්ධේයේදා රජු මහත් සතුටට පත්වෙලා කිහිපවතාවක් ම උත්සාහ කළා බුදුරජාණන් වහන්සේට තමන්ගේ රාජ්‍යයට වැඩිමවා ගන්න. අවසානයේ දී කළින් සුද්ධේයේදා රජ්‍යමාගේ ඇමතියෙකු වූ “කාලිදායි” හාමුදුරුවෝ තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ කිහිප්ල්වත් පුරයට, ඒ කියන්නේ කිහිල වස්තු නුවරට වැඩිමවාගෙන ආවේ.....”

“සියේ, මම අහලා තියෙනවා කිහිප්ල්වත් නුවරට වඩින ගමනේ දී, බුදුරජාණන් වහන්සේ සමග විසිද්ධසක් මහ සගරුවන වැඩියා කියලා, ඒක ඇත්ත ද?” කවිදු පුතා ප්‍රශ්න කළේ ය.

“මෙ පුතේ, බොඳේ සාහිත්‍යයේ එහෙම සඳහන් වෙනවා. ඒ විතරක් තෙවෙයි, වෙසක් පුන් පොහො දිනක, පා ගමනින් ම තමයි කිහිප්ල්වත් පුරයට මේ පිරිස ලාගා වන්නේ.....”

“එතකොට සියේ, බුදුරජාණන් වහන්සේ කිහිප්ල්වත් නුවරට වැඩම කරලා බොහො කළක් එහි වැඩ විසුවා ද? කොහොමද රාභුල කුමාරයා උන් වහන්සේට මූණ ගැහෙන්නේ.....” නිලිනි දුව ඇසුවා ය.

“දරුවනේ, මාලිගාවේ දානයට වඩින බුදුරජාණන් වහන්සේ දුටු යසේදරා දේවිය සඳහාතලයේ සිට රාභුල කුමාරයාට නරසිහ ගාර්ංවලින් බුදුහාමුදුරුවන්ගේ මහා පුරුෂ ලක්ෂණත්, මහා බුද්ධානුහාවයත් විස්තර

කොට, “පුතේ, අර විසිදහසක් හික්ෂන් වහන්සේ පිරිවරා රත් පැහැයෙන් බලුමින් මහ මග වඩින්නේ ඔබේ පියා යි. එතුමන්ගෙන් දායාද ඉල්ලාගෙන එන්නැයි” තම පුතු පිටත් කොට හැරියා. කුමාරයාත් දිව්‍යාගස් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අතේ එල්ලී දායාද ඉල්ලුමින් විභාරයට ම ගියා.....”

“ආනේ.....! සියේ ඉතින්, බුදුරජාණන් වහන්සේ රාභුල කුමාරයාට දායාද දුන්නා දි?” යි ජයනි දුව කුතුහලයෙන් යුතුව ඇසුවා ය.

“මව්, මව්, දුවේ, බුදුරජාණන් වහන්සේට දෙන්න පුළුවන් ලොක ම දායාදය උන්වහන්සේ රාභුල කුමාරයාට දුන්නා..... ඒ තමයි පැවිද්ද.....!”

“එතකොට සියේ, බුදුරජාණන් වහන්සේ අතින් ම ද රාභුල කුමාරයා පැවිද්ද ලැබුවේ.....?” සවිදු පුතා ඇසුවේ ය.

“නැහැ, නැහැ..... පුංචි රාභුල කුමාරයාගේ හිසකෙස් ගාලා, කසාවත් හැන්දවූයේ සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ, රාභුල පොඩි හාමුදුරුවන්ගේ උපාධ්‍යායන් වහන්සේ බවට පත්වූයේ සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ යි. අවාරයටයන් වහන්සේ බවට පත්වූයේ මහා කාරුණික මහ රහතන් වහන්සේ යි.....”

ඒ තමයි බුද්ධ ගාසනයේ ලමයෙකු මහණ කළ පළමු වතාව. ඒ වගේ ම ග්‍රාවකයන් වහන්සේලාට අනුත් මහණ කරන්න අවසර ලැබුණෙන් එදා තමයි. තිසරණ සමාදන් කරවීමෙනුයි ඒ මහණකම සිදු වුණෙන්.

“සියේ රාභුල පොඩි හාමුදුරුවෝ, තමන්ගේ ගුරු හාමුදුරුවන් වහන්සේලාට ගොඩාක් ගරු කළා ලු නේද?.....” නිලිනි දුව ඇසුවා ය.

“මව්, දරුවනේ සියලු වැඩිහිටි හාමුදුරුවන් වහන්සේලාට උන්වහන්සේ එක සේ ගරු කළා. ඒ විතරක් ද? මනා ලෙස හික්මේමෙන් යුත්ත වුණා. බුදුරජාණන් වහන්සේ තම පියාණන් වුවා කියා කිසිදු අහංකාර කමක් ඇති කරගත්තේ නැ. හරිම නිහතමානියි. හොඳ ඉවසීමෙනුත් කටයුතු කළා. මෙ කියන්නම් අපුරු කතාවක්”

රාභුල පොඩී හාමුදුරුවන්ගේ නිහතමානි කම බලන්න හාමුදුරුවරු පොඩී හාමුදුරුවෝ අතුරු මේදුලට ආයෙන් කැණු ගෙනත් දමනවා. අනේ, රාභුල පොඩීහාමුදුරුවෝ කිසි කතාවක් තැතුව සිනාමුසු මුහුණින් ආයෙන් අතුගාල කැණු අරන් දමනවා.

අදි සියේ, අර වැසිකිලියේ රේ ගත කරපු කතාව? ජයනි ඇසුවා ය.

ඔව්, ඔව්, දුවේ. බුද්ධාමුදුරුවෝ උපසම්පදා හාමුදුරුවරුන්ට සාමණේර හාමුදුරුවරුන් සමග එක වහලයක් යට රයක් ගත කිරීම තහනම් කරල නීතියක් පණවල තිබුණා.

ද්‍රව්‍යක් රාභුල පොඩී හාමුදුරුවෝ ජේතවනාරාමයට හියා. බුද්ධාමුදුරුවන් වහන්සේට වදින්න. අර නීතිය නිසා හාමුදුරුවරු කවුරුවත් රාභුල පොඩී හාමුදුරුවන්ට ආවාසේ ඉන්න දුන්නේ නැහැ. රාභුල පොඩී හාමුදුරුවෝ කිසි කතාවක් තැතුව බුද්ධාමුදුරුවන්ගේ වැසිකිලියේ රය ගත කළා. පසුව මේක දැන ගෙන බුද්ධාමුදුරුවෝ ඒ නීතිය වෙනස් කරලා රයක් දෙකක් ගත කරන්න අවසර දුන්නා.

අනේ පව්! ඒ වගේ ම රාභුල හාමුදුරුවෝ අවවාද ලබන්න ආසයි කියලත් මම අහලා තියෙනවා.” සවිදු පුතා කිවේ ය.

“අන්න හරි, දරුවනේ මේ රාභුල පොඩී හාමුදුරුවෝ දිනපතා ම උදෙන් ම අවදි වී මළ පෙන් අමදිනවා. ඒ වගේ ම වැලි දේශක් උඩ දමා “අද දින මට මේ වැළිකැට ගණනට අවවාද ලැබේවා!” සි ප්‍රාර්ථනා කරනවා. බලන්න, මේ දුලා පුතාලටත් කොවිවර ආදර්ශ ගන්න පූජාවන් ද, රාභුල පොඩී හාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙන්.....”

“ඔව් සියේ, ඒක නම ඇත්ත, මේ ගතිගුණ නිසා ම නේ ද රාභුල පොඩී හාමුදුරුවෝ හික්ඡාකාමීන් අතර අග තැන්පත් වෙන්නේ.....” සවිදු පුතා ඇසුවා ය.

“ඔව් පුතේ, පළටි වයසේ සිටි රාභුල පොඩී හාමුදුරුවන්ට, ද්‍රව්‍යක් අප ලොවිතුරා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ **අම්බලටියික රාභුලෝවාද සූත්‍රය** දේශනා කළා. ඒ සූත්‍රයේ තියෙන්නේ බොරුකීමේ ආදිනව. බුදුරජාණන්වහන්සේ

තමන්ට පා සේදන්න ගෙනා වතුර හාජනය මූනින් නවා පෙන්වලා, “රාභුල, දැන් මේ හාජනය හිස් වගේ ම දැන දැන බොරු කියන ලැංඡත තැකි කෙනාගේ මහණකමත් හිස්” යැයි දේශනා කළා. ඒ වගේ ම සටන් බිමට යන ඇතෙක් නිතර ම සටන් කරන්නේ සෞඛය සගවාගෙන යි. උග් සෞඛ්‍යින් පහර දෙන්නේ ජීවිතාගාව අත්හැරියාම යි. අන්න ඒ වගේ කෙනෙකුට දැන දැන බොරු කිමෙන් ලැංඡතාවක් තැකි නම් ඔහුට කරන්න බැරි පවක් තැහැ. ඒ නිසා විහිඹවටවත් බොරුවක් නොකියන්නැයි ඒ සූත්‍රයේදී රාභුල හාමුදුරුවන්ට අවබාද කළා. රේඛට තරුණ වයසට එන විට තරුණ මදය තැකි වෙන්න මහාරාභුලෝවාද සූත්‍රය දේශනා කළා. වුල්ලරාභුලෝවාද සූත්‍රය අහලා තමයි රාභුල හාමුදුරුවන් වහන්සේ රහත් හාවයට පත්වන්නේ. පසුව තමයි හික්ෂාකාම් හික්ෂාන් වහන්සේලා අතර අගතැන්පත් වන්නේ.....”

“සියේ, ඒ වුණාට රාභුල කුමාරය පැවිදී කළායින් පස්සේ, යොශදරා දේවියටයි, සුද්ධේද්‍යන රජතුමාටයි ගොඩාක් දුක හිතෙන්න ඇති තේදි?.....” නිලිනි ඇසුවාය.

“අන්න, මගේ දුව, භොඳ ප්‍රශ්නයක් ඇහුවේ.....” සිද්ධාරථ කුමාරයා මාලිගයෙන් පිටවෙලා ගියාට පස්සේ කණස්සල්ලෙන් හිටපු සුද්ධේද්‍යන රජතුමා මඳක්වත් සිතට සහනයක් ලබාගත්තේ රාභුල කුමාරයා නිසා. යොශදරා දේවියත් එහෙම යි. ඉතින්, පුංචි රාභුල කුමාරයා පැවිදී කළායින් පස්සේ සුද්ධේද්‍යන රජතුමා ඉතා අසරණ වුණා. රජතුමා බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්පයට ඇවිල්ලා කාරුණික ඉල්ලීමකුත් කළා, දෙමාපිය අවසරයක් තැකිව කුල කුමරුවන් පැවිදී නොකරන ලෙසට. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ ඉල්ලීම පිළිගත්තා..... භොඳයි, දැන් මේ දරුවන්ට රාභුල කුමාරයා ගැනත් රාභුල පොඩි හාමුදුරුවේ ගැනත් කරුණු ගොඩාක් දැනගත්ත ලැබුණා නේ, මේ දරුවනුත් රාභුල පොඩි හාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙන් උතුම් ගුණ ධරම ආදරුණයට ගන්න. මේ දරුවන් ට උතුම් ත්‍රිවිධ රත්නයේ සරණයි!” හේරත් හාම් සියා දරුවන්ට කරුණු කියා දීම අවසන් කළේ ය.

හැමෝ ම සියාගේ දෙපා තැමද සමුගත්තේ හද පිරි සතුවිනි.

ත්‍රියාකාරකම 9.1

- රාභුල පොඩි හාමුදුරුවන් පිළිබඳව කියුවෙන කවියක් නිර්මාණය කරන්න.
- රාභුල පොඩි හාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙන් අපට ලද හැකි ආදර්ශ කිහිපයක් ලියා දක්වන්න.
- රාභුල පොඩි හාමුදුරුවන්ගේ වරිත කතාවේ ඔබ සිත් ගත් තැනක් වීතුයට නගන්න.

ත්‍රියාකාරකම 9.2

දී ඇති උපකාරක පද අැසුරෙන් පහත දැක්වෙන ප්‍රහේෂිකාව පුරවන්න.

අ	1					ම	2				වි	3		
						කි	4				දි	5		
						සි	7							
ක														

හරහට :

- බෝසතුන් ගිහිගෙය අතහැර යාම මේ නමින් හැඳින්වේ.
- පැවිදි වූ තැන් සිට රාභුල පොඩි හාමුදුරුවේ මෙය ගරු කළ බව කියුවේ.
- කුඩා රාභුල පුතු බුදුරුදුන් පසු පස ගියේ මෙය ඉල්ලා ගැනීමට ය.
- රාභුල හිමියන් අගතැන්පත් වූයේ මේ ගුණයටයි.

පහළට :

1. බුද්ධරජාණන් වහන්සේ රාභුල හිමියන් උදෙසා දේශනා කරන ලද සූත්‍රයකි.
2. බුද්ධරජාණන් වහන්සේ තුළ පැවති කරුණාව හැඳින්වීමට මෙම විශේෂණය ද මුලට යොදයි.
3. බුද්ධරජුන් කිහිප්පාල්වන් පුරට වැඩියේ හික්ෂණ් වහන්සේ මෙපමණක් පිරිවරාගෙන ය.
4. කභිල වස්තුව හඳුන්වන තවත් නමකි.
5. රාභුල හාමුදුරුවන්ගේ උපාධ්‍යායන් වහන්සේ.

ඡ්‍යෙවිතයට ඔවුනක්

**“න ඉච්චයා අධමෙන
සම්දියීමතතනෙනා”**

අධර්මයෙන් තමන්ගේ වැඩිදියුණුව
නොපතනු මැනවී.